

Jaarverslag 2025

Partij voor de Dieren Provinciale Staten Utrecht

Anjo, Vera, Jesseka, Myra en Olivia op het PvdD congres in Den Bosch, september 2025.

Voorwoord

van de fractievoorzitter

Vol mooie initiatieven en voorstellen, kritische vragen, inspirerend teamwork en successen was 2025 een bevlogen jaar om trots op te zijn. De fractie heeft zich laten zien als een inhoudelijk sterke, actieve en consistente politieke kracht in de Provinciale Staten. Met een groot aantal moties en amendementen brachten wij fundamentele thema's steeds opnieuw onder de aandacht: bescherming en herstel van natuur, dierenwelzijn, een eerlijke landbouwtransitie, een gezonde, schone leefomgeving voor mens en dier. Ook hebben wij ons uitgesproken tegen de schending van mensenrechten en kwamen wij op voor vrijheid en democratische waarden.

De gestelde vragen aan het college laten eenzelfde patroon zien. De fractie vervulde nadrukkelijk haar controlerende rol door de gedeputeerden te bevragen op besluiten over wolvenbeleid, boskap, defensieactiviteiten, biomassa, natuurvergunningen en dieren in de landbouw. Daarmee werd niet alleen gestuurd op beleid, maar ook op transparantie, zorgvuldigheid en de naleving van wet- en regelgeving.

In de media was de fractie zichtbaar en herkenbaar. Met tientallen vermeldingen in regionale en landelijke pers werd de inhoud van het Statenwerk verbonden met het publieke debat. Vooral onderwerpen als natuur onder druk, dierenbescherming (in het bijzonder de wolf) en ruimtelijke keuzes kregen hierdoor een breder bereik. De fractie wist daarmee niet alleen beleid te beïnvloeden, maar ook maatschappelijke discussies te voeden.

De fractie heeft de samenwerking met natuurorganisaties en burgerorganisaties verder geïntensiveerd. Deze burgers en organisaties steken veel tijd en energie in het behoud van waardevolle natuur en zijn dan ook heel belangrijk voor ons politieke werk. Of het nu gaat om de das, de wolf, het oude bos bij Landgoed Oude Tempel, de Vinkeveense plassen, de bossen en natuur bij Paleis Soestdijk, het KNVB-terrein of Willem Arntszhoeve, dankzij de kennis en inzet van deze burgergroepen kunnen wij het belang van de natuur centraal zetten en keer op keer het college kritisch bevragen op keuzes. Als de belangen van de natuur niet structureel onderdeel zijn van de besluitvorming, gaat dit altijd ten koste van dieren en hun leefomgeving.

Een paar successen waar we heel trots op zijn: de provincie gaat onderzoeken hoe de bijzondere natuur van Vliegbasis Soesterberg beter beschermd kan worden; in haar toekomstvisie streeft de provincie Utrecht naar een landbouw zonder dierenleed; provincie gaat onderzoeken of de realisatie van een nieuwe biomassacentrale kan worden voorkomen; en tot slot, de provincie gaat zich inspannen om haar toezicht en handhaving natuur, water en milieu te verbeteren – belangrijk, want als regels niet worden nageleefd dan gaat de natuur alsnog hard achteruit!

Naast het formele Statenwerk speelde zich in 2025 ook veel af rondom de fractie. We versterkten ons team aan het begin van het jaar met fractiemedewerkers Vera en Femke. Statenleden Anjo en Olivia stelden zich kandidaat voor de Tweede Kamer. En er waren momenten waarop de fractie bewust ruimte maakte om morele en maatschappelijke onderwerpen onder de aandacht te brengen. We trokken een rode lijn tegen de medeplichtigheid van Nederland aan genocide in Gaza, door een bijeenkomst met Palestijnse sprekers te organiseren en met andere fracties en ambtenaren twee minuten stilte in acht te nemen. Ook organiseerden we een aantal bijeenkomsten om in gesprek te gaan met groene, duurzame boeren om daarmee het perspectief en de dilemma's van deze koplopers beter voor het voetlicht te brengen in de Staten. Daarnaast hebben we samen met CU en GL de jaarlijkse Provinciale Biodiversiteitsdag georganiseerd, met mooie sprekers, veel interactie en enthousiaste deelnemers. Met deze initiatieven laten we zien dat het werk van de fractie zich niet beperkt tot de vergaderzaal, maar altijd verbonden blijft met burgers, organisaties en de wereld buiten onze politieke werkomgeving.

Samen genomen laat dit jaarverslag een fractie zien die vasthoudt aan haar waarden, koers houdt in een weerbarstige politieke context, opkomt voor democratische waarden en mensenrechten, en consequent kiest voor de belangen van dieren, natuur en toekomstige generaties. Bovenal zijn wij trots op hoe we als team functioneren en elkaar aanvullen, met respect, aandacht en zorg, en heel belangrijk, met veel humor.

Aan het einde van 2025 legde Anjo Travaille zijn Statenlidmaatschap neer om aan de slag te gaan als Hoogheemraad voor Waterschap de Stichtse Rijnlanden. Wij wensen hem veel plezier in deze eervolle functie en verwelkomen met enthousiasme nieuw Statenlid Sebastiaan van Pruissen. Op naar een bloeiend 2026!

Jesseka Batteau

Op 8 oktober organiseerden we twee minuten stilte voor twee jaar oorlog in Gaza. Met mensenrechtenactivist Badee Dwaik en artwork van Masaira Baroud. Een van de prenten hangt inmiddels op de fractiekamer.

Inhoud

Voorwoord fractievoorzitter	3
Overzicht Moties/Amendementen ...	8
Overzicht Vragen	15
Social media	17
In de media	18

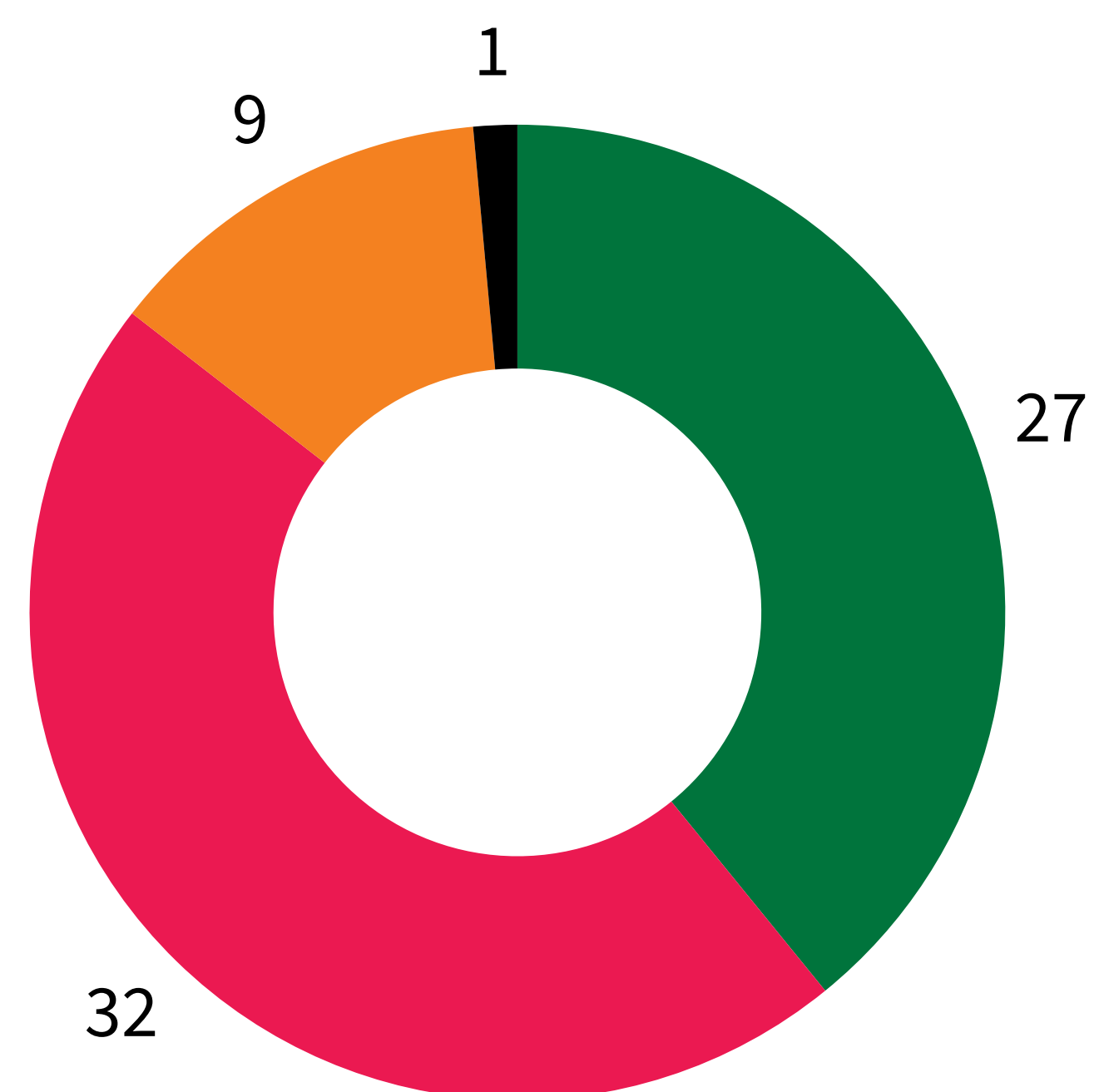
2025 in cijfers

8

Statenvergaderingen

69

Moties en amendementen

Aanvaard
Ingetrokken
Verworpen
Van de agenda gehaald

19

Sets kritische vragen

45

Vermeldingen in de media

213

Havercappucino's

In 2025 dienden we in totaal 69 moties en amendementen in om richting te geven aan het provinciale beleid.

Met voorstellen over natuurherstel, dierenwelzijn, landbouw, rechvaardigheid, wonen en leefomgeving brachten we structurele keuzes onder de aandacht en hielden we vast aan de lange termijn. Niet elk voorstel werd aanvaard, maar elk voorstel droeg bij aan het politieke debat en zette belangrijke thema's op de agenda.

Zo werkten we, samen met andere partijen en maatschappelijke partners, stap voor stap aan een provincie die recht doet aan dieren, natuur en toekomstige generaties.

Overzicht moties en amendementen

per statenvergadering

**Jesseka, Anjo en Olivia na de Statenvergadering van 12 november.
De motie om de bijzondere natuur op Vliegbasis Soesterberg
beter te beschermen werd aangenomen.**

5 februari

Titel	Indiener	Status
Inzetten op biologisch en plantaardig; overkoepelend	Eigen	Verworpen
Goed verdienmodel voor natuurinclusieve boeren	Eigen	Verworpen
Prioriteer systeeminnovaties in de landbouw	Eigen	Verworpen
Versterking natuur belangrijke pijler bij herindeling	Eigen	Aanvaard
Landbouw zonder dierenleed	Eigen	Aanvaard
Evenveel grond voor landbouw en natuur	Mede	Verworpen
Ontmoedigen pesticiden en kunstmest	Mede	Verworpen
Zo snel als haalbaar 25% biologische landbouw	Mede	Verworpen
Investeringen innovaties in kaart	Eigen	Verworpen
Publieke toegankelijkheid bij Groen Groeit Mee	Mede	Aanvaard
Good governance voor de omgevingsdienst	Eigen	Verworpen
Benadruk kwaliteit toezicht en handhaving	Eigen	Aanvaard
Onderzoek kansrijke mogelijkheden om woonruimte te creëren	Eigen	Aanvaard

19 maart

Titel	Indiener	Status
Motie 113 nog niet afgedaan	Eigen	Ingetrokken
Bevordering van publieke waarden in concernvisie digitalisering	Mede	Aanvaard
Digitaal kan ook lokaal	Mede	Aanvaard
Onderzoek informatievoorziening t.b.v. toezicht en handhaving	Eigen	Verworpen

Overzicht moties en amendementen

23 april

Titel	Indiener	Status
Agenderingsmotie planmatige aanpak energiebesparen	Eigen	Aanvaard
Beperk inzet houtgestookte biomassacentrale ACLW	Eigen	Aanvaard
Agenderingsmotie werkwijzer zienswijzen programma's	Mede	Aanvaard
Agenderingsmotie geen samenwerkingsgesprekken met KNVB, eerst compensatie	Eigen	Ingetrokken

4 juni

Titel	Indiener	Status
Provincie Utrecht trekt een rode lijn	Eigen	Van agenda gevoerd
Analyse primaire belemmeringen natuurrealisatie	Eigen	Verworpen
Feitenbasis waterpeil en funderingsschade	Eigen	Verworpen
Groene Contour: hoe dan wel	Mede	Verworpen
Natuurverbindingen in beeld	Mede	Verworpen
Uitspraak: natuurgelden blijven voor natuur	Mede	Verworpen
Versnelling realisatie Utrechts Bos	Mede	Verworpen
Herbestemming leegkomende kantoorruimte	Mede	Aanvaard
Funciemix op orde	Eigen	Verworpen
Balans als uitgangspunt	Eigen	Verworpen
Minder recreatiedruk, spreiding recreatie	Eigen	Ingetrokken

Jesseka en Olivia na de Statenvergadering van 4 juni. De PvdD-motie 'Provincie Utrecht trekt een Rode Lijn' werd op een hoogst ongebruikelijke manier van de agenda afgevoerd, waardoor er geen openbare inhoudelijke discussie plaats kon vinden.

9 juli

Titel	Indiener	Status
Faunabeleid gaat over faunabescherming	Eigen	Verworpen
100 miljoen OV integraal afwegen binnen OV	Mede	Verworpen
Grip op natuur: natuurlijk wel	Mede	Aanvaard
Motie TNR-C blijft een goed idee	Mede	Aanvaard
Fossiele reclame: dweilen met de CO ₂ -kraan open	Mede	Verworpen
Steun natuurinclusieve boeren in gebiedsprocessen	Eigen	Verworpen
Stimuleer de eiwittransitie	Eigen	Verworpen
Eén boom maakt nog geen bos	Eigen	Ingetrokken
Geen vergoeding wolvenschade zonder preventieve maatregelen	Eigen	Verworpen
Project Oude Tempel uit Programma Hart voor de Heuvelrug	Eigen	Verworpen
Inzet grondinstrumenten voor natuurdoelen	Eigen	Verworpen
Voorkom kapitaalvernietiging bij renovatie provinciehuis	Mede	Aanvaard
Bossen Betalen: financiering Utrechts Bos op lange termijn	Mede	Aanvaard
Zorg Natuur: samen blijven gaan voor natuurdoelen	Mede	Aanvaard

8 oktober

Titel	Indiener	Status
Actualiteitenmotie veilig vervoer voor vrouwen	Mede	Aanvaard
Herziening regionale veenweideaanpak	Eigen	Verworpen
Zienswijze begroting ODU: naar een weerbare omgevingsdienst	Eigen	Ingetrokken
Kwalitatieve informatie ODU	Eigen	Ingetrokken
Vinger aan de pols bij een vol stroomnet	Mede	Aanvaard
Minimaal 30% sociale huur en twee derde betaalbaar	Mede	Ingetrokken
Behouden ambitieniveau Zilver	Mede	Aanvaard
Wooninitiatieven kleine kernen	Mede	Aanvaard
Aanpassing begrenzing oude bosgroeiplaatsen	Eigen	Verworpen
Bescherm weidevogelkerngebieden	Eigen	Verworpen
Borging rustgebieden van ganzen	Eigen	Verworpen

12 november

Titel	Indiener	Status
Actualiteitenmotie samen starten, samen snappen	Mede	Aanvaard
Verkeersveiligheid en faunapassages	Eigen	Verworpen
Meer middelen voor VTH	Eigen	Verworpen
Behouden indicatoren wettelijke energiebesparingsplicht	Eigen	Verworpen
Herdenking en viering 1528–1579	Mede	Aanvaard
Inzicht integriteitstoets mensenrechten en humanitair recht	Eigen	Ingetrokken
Verkenning bescherming natuurgebied Vliegbasis Soesterberg	Eigen	Aanvaard
Naar een nieuw Nederlands Natuurpact	Mede	Aanvaard
Doen wat al kan: beperken chemische bestrijdingsmiddelen	Mede	Ingetrokken

17 december

Titel	Indiener	Status
Uiterste zorgvuldigheid voor de slechtvalken	Eigen	Aanvaard
Optimale nestgelegenheden	Eigen	Aanvaard
Minimalisering bomenkap	Eigen	Aanvaard

In 2025 stelde de fractie een breed palet aan vragen om natuur, dieren en leefomgeving beter te beschermen. Van de bescherming van wolven en andere dieren, tot zorgen over biomassacentrales, defensieactiviteiten, stikstof, waterkwaliteit en boskap.

Met schriftelijke, mondelinge en actuele vragen hielden we het college scherp, brachten we misstanden aan het licht en dwongen we transparantie af.

Overzicht ingediende vragen

Onderwerp	Type	Datum
De wolf in de provincie: beleid, nieuwste inzichten en stand van zaken	Schriftelijke vragen	16 januari
Rechterlijke uitspraak: verbod op vlaktekop en gevolgen voor provinciaal beleid	Schriftelijke vragen	16 januari
Ingestorte stalvloer: willen we zo met dieren omgaan in onze provincie?	Schriftelijke vragen	16 januari
Doodgereden das bij bouw op Landgoed Oude Tempel, gemeente Soest	Schriftelijke vragen	22 januari
Bescherming Soesterhoogveen	Schriftelijke vragen	19 februari
Blusoefeningen in het broedseizoen	Schriftelijke vragen	10 maart
Risico's natuurbranden in verband met militaire oefeningen	Mondelinge vragen	4 april
Natuurvergunningen biomassacentrales in Amersfoort	Schriftelijke vragen	16 mei
Afschot reeën in wolvengebied	Schriftelijke vragen	23 mei
Verzoek aan Staatssecretaris LVVN in te stemmen met illegaal afschot wolf	Schriftelijke vragen	30 mei
Vorbereiding afschotvergunning wolf Bram	Schriftelijke vragen	30 mei
Uitbreidingen defensie in Provinciale Staten	Mondelinge vragen	31 mei
Saldering, functioneren ecoduct Boele Staal en uitgangspunten HvdHR	Schriftelijke vragen	10 juni
Affiliaties onderzoeksnetwerk MINDbase met Israëlische militaire industrie	Schriftelijke vragen	23 juni
Uitvoering afschotvergunning na vrijgegeven beelden van wolf GW3237m met welpen	Schriftelijke vragen	28 juli
Spoedvragen naar aanleiding van aanrijding wolvin op Doornseweg in Leusden	Schriftelijke vragen	23 september
Nieuwe stoffenlijst EU in relatie tot KRW-doelen provincie	Schriftelijke vragen	25 september
Bescherming natuur i.r.t. uitbreidingsplannen Paleis Soestdijk	Schriftelijke vragen	15 december
Evaluatie afschot eerste wolf in Nederland	Mondelinge vragen	17 december

Social media

We posten wekelijks over onze politieke activiteiten op diverse platformen en besteden hier zorg en aandacht aan. Ons bereik was maandelijks tussen de 10k en 100k views. We zagen in 2025 een natuurlijke groei in aantal volgers en interactie, mede dankzij de verkiezingen van TK25. We zagen de meeste inhoudelijke en kwalitatieve interacties via Instagram en LinkedIn.

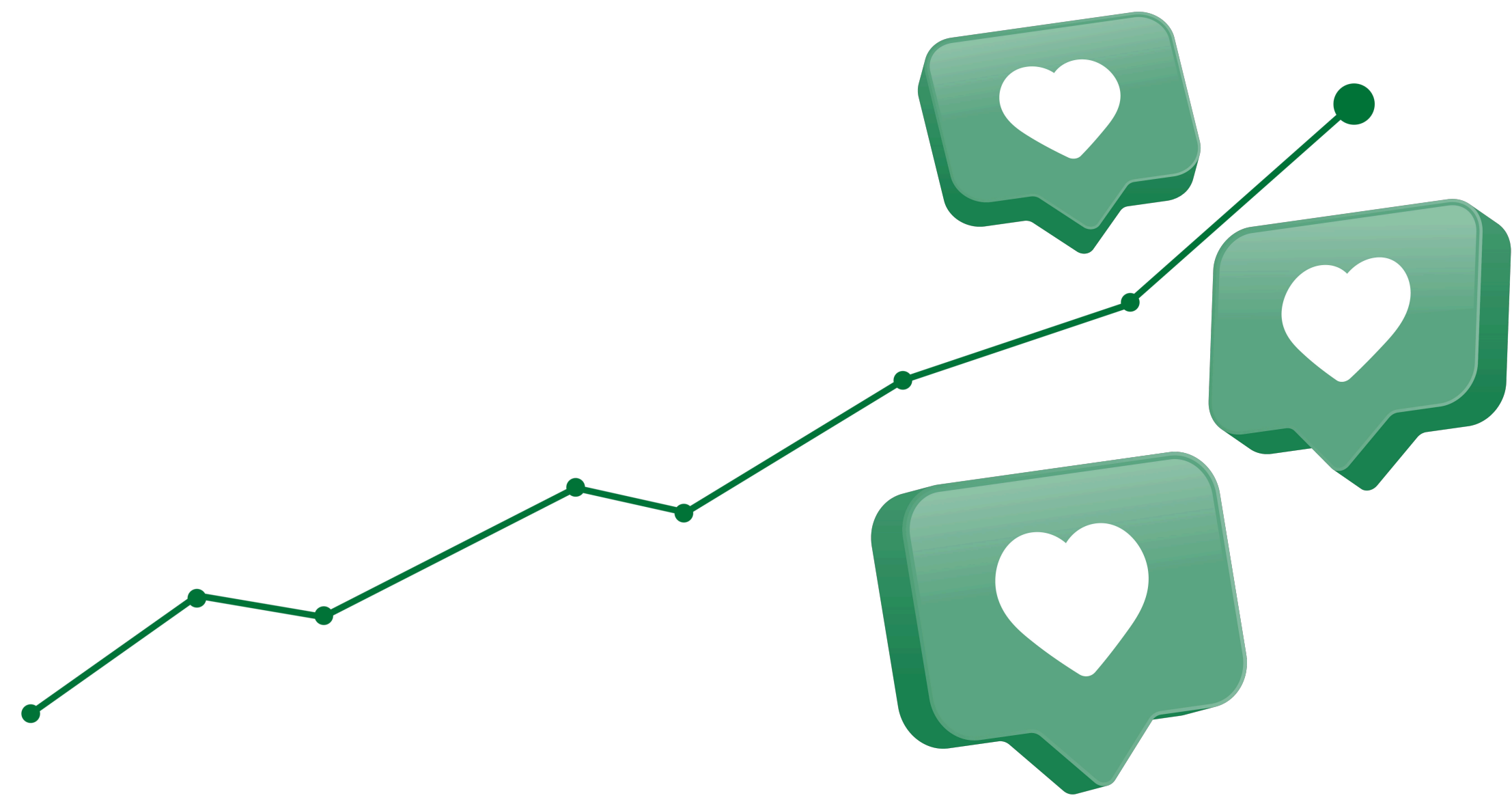
1089

1034

776

475

150

Instagram

Facebook

X

LinkedIn

Bluesky

Aantal volgers per december 2025

Ook dit jaar hebben we met
regelmaat zowel het lokale als het
landelijke nieuws gehaald.

Vermeldingen in de media

Januari

Hóe kon stalvloer met koeien inzakken? PvdD eist tekst en uitleg: 'Willen we zo met dieren omgaan?'

8 januari

[AD: Opknappen provinciehuis kost meer dan 100 miljoen, politici schrikken van bedrag](#)

Anjo Travaille (PvdD) reageert op de hoge kosten en benadrukt het belang van verduurzaming en structurele besparingen.

16 januari

[AD: Hóe kon stalvloer met koeien inzakken? PvdD eist tekst en uitleg](#)
[RTV Utrecht: Reddingsactie in Westbroek: alle koeien gered na uren in mestkelder](#)

De Partij voor de Dieren stelt schriftelijke vragen over dierenwelzijn en toezicht.

20 januari

[RTV Utrecht: Politieke partijen willen opheldering over wolvenuitspraken gedeputeerde Sterk](#)

[Nieuwsplein33: Uitspraken gedeputeerde over wolf en rol Defensie roepen vragen op](#)

[De Stad Amersfoort: Vragen Partij voor de Dieren over uitspraken gedeputeerde Mirjam Sterk over wolf](#)

Samen met ChristenUnie, SP en GroenLinks stelt PvdD kritische vragen over mogelijke koerswijziging.

22 januari

[De Woudenberger: Woudenbergse Jesseka Batteau van de PvdD: Uitspraken over wolf roepen vragen op](#)

26 januari

[De Nieuwsbode: PvdD-statenlid Jesseka Batteau: Uitspraken over wolf roepen vragen op](#)

Februari

4 februari

[PowNews: Een vierde aanvliegroute? Activisten ouderwets boos](#)
Anjo Travaille over protest tegen uitbreiding Schiphol.

26 februari

[AD.nl: Ontwikkeling wijk Oude Tempel krijgt dit jaar vorm](#)
Kritiek van PvdD op woningbouw in kwetsbaar bosgebied: "Volstrekt idioot plan".

Links: Jesseka bij Radio 1 over de Aziatische Hoornaar

Rechts: Anjo bij PowNews over de Vierde Aanvliegroute

Onder: Jesseka bij RTV Utrecht over de wolf

Jesseka Batteau (PvdD)

Statenlid

Maart

20 maart

Provinciale Staten op bezoek in Kolland en Overlangbroek: Werk aan de winkel
Jesseka Batteau benadrukt het belang van samenhangend natuurbeheer.

April

3 april

RTV Utrecht & Binnenlands Bestuur: Meerdere Statenfracties willen vertrek
KNVB uit Zeist voorkomen
Reactie Anjo Travaille over ruimtelijke keuzes.

Juni

1 juni

Leusderkrant: GS overwoog illegale afschot van probleemwolf
De Partij voor de Dieren baseert zich op via de WOO verkregen documenten.

18 juni

Soester Courant: Slinger van protest: geef het Tempelbos een stem
Toespraak Anjo Travaille tegen boskap voor woningbouw.

30 juni

NPO Radio 1: Dit is de Dag: Hoe gevaarlijk is de Aziatische hoornaar?
Dit.eo.nl: Hoe gevaarlijk is de Aziatische hoornaar?
Jesseka Batteau pleit voor herstel van ecosystemen en biodiversiteit.

De Gooi- en Eemlander: Actievoerders doen uiterste poging bos Oude Tempel te redden
& Noordhollands Dagblad: Actievoerders doen uiterste poging bos Oude Tempel te redden

Soester Courant: Woningbouw niet mogelijk in Soesterbergs bos: Oude Tempelbos is al bewoond

Juli

Partij voor de Dieren probeert afschot wolf Utrecht te voorkomen

9 juli

[BNNVARA: Utrecht verleent vergunning voor afschieten wolf](#)

[RTV Utrecht: Verdeeldheid over afschotvergunning voor wolf](#)

[Drimble.nl](#), [Headliner.nl](#), [Nieuwsblad De Kaap](#), [Reformatorisch Dagblad: Partij voor de Dieren Utrecht kritisch op vergunning doden wolf](#)

Meerdere media berichten over kritiek van de PvdD op de afschotvergunning

[AD: Nieuwe poging om woningen in bos Oude Tempel tegen te houden](#)

PvdD dient een motie in om natuur te redden.

29 juli

[PowNed: PvdD doet uiterste poging leven wolf Bram te redden](#)

[TPO.nl: PvdD verzet zich tegen afschot wolf Utrechtse Heuvelrug](#)

[Nieuwe Oogst: Partij voor de Dieren vraagt provincie Utrecht om heroverweging afschot probleemwolf](#)

[Vroege Vogels: Partij voor de Dieren probeert afschot wolf Utrecht te voorkomen](#)

[AD: Partij voor de Dieren probeert afschot Bram te voorkomen](#)

[Reformatorisch Dagblad: Partij voor de Dieren probeert afschot wolf Utrecht te voorkomen](#)

De koppen spreken voor zich.

Augustus

17 augustus

[AD: Protestmars voor wolf Bram: Maak ruimte](#)

Video met interview Jesseka Batteau.

September

10 september

[RTV Utrecht: Wolf loopt nog steeds los in het bos, hoe nu verder?](#)

Kritiek op het uitblijven van ingestelde rustgebieden.

24 september

[AD: Stop met jagen op wolf Bram, tot duidelijk is wie de doodgereden wolf bij Leusden is](#)

[De Gelderlander: Stop met jagen op wolf Bram, tot duidelijk is wie de doodgereden wolf bij Leusden is](#)

Gezamenlijk optreden Partij voor de Dieren en GroenLinks.

30 september

[De Stad Nijkerk: Utrechtdebat: kandidaten grote partijen over knooppunt Hoevelaken](#)

PvdD pleit voor een ecoduct in plaats van extra asfalt.

Oktober

10 oktober

[Stadszaken.nl: Regio versus Rijk: wie stuurt de ruimte?](#)

Anjo Travaille over prioriteit voor woningbouw boven agrarische export.

November

10 november

[Animals Today: Kritiek op Utrecht: vossen afschieten redt weidevogels niet](#)
Jesseka Batteau pleit voor herstel van leefgebieden.

10 november

[AD: Actievoerders blijven strijden tegen woonwijk in bos: 'Er moet nog een vergunning komen...'](#)
Artikel over aanhoudend verzet tegen woningbouw in bosgebied.

13 november

[AD: Natuurparadijs op Vliegbasis Soesterberg moet beter beschermd worden](#)
Positieve aandacht voor aangenomen PvdD-motie voor betere natuurbescherming.

December

4 december

[RTV Utrecht: Verdeeldheid over verbouwing provinciehuis: te duur of juist nodig?](#)

PvdD benadrukt noodzaak van verduurzaming.

17 december

[AD: Ondanks felle kritiek groen licht voor peperdure verduurzaming van het Utrechtse provinciehuis](#)

Olivia Butterman onderstreept de verantwoordelijkheid voor CO₂-reductie.